

ประกาศโรงพยาบาลวังสามหมอ
เรื่อง แนวปฏิบัติตามเกณฑ์จริยธรรมการจัดซื้อจัดหาและการส่งเสริมการขายยา
และเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยา พ.ศ. ๒๕๖๔

ด้วยการจัดซื้อจัดหาและการส่งเสริมการขายยาที่ขาดจริยธรรม และการใช้ยาที่ไม่สมเหตุผลส่งผลให้เกิดปัญหาการบริโภคยาเกินจำเป็น ราคาแพงเกินควรเป็นปัญหาส่วนหนึ่งของการเข้าถึงยาที่จำเป็นของผู้ป่วย และมีภาระค่าใช้จ่ายด้านการรักษาพยาบาลของประเทศที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง การส่งเสริมการขายที่ขาดจริยธรรมได้ดึงเอาบุคลากรสาธารณสุขเข้าร่วมรับผลประโยชน์ทับซ้อนในรูปแบบต่าง ๆ จากบริษัทฯ ทั้งที่เป็นผลประโยชน์ทางตรงและผลประโยชน์แอบแฝง การส่งเสริมการขายในกระบวนการจัดซื้อจัดหาตลอดจนการใช้ยาในลักษณะดังกล่าว ได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของสถานการณ์ปกติของสังคมไทย ทำให้บุคลากรสาธารณสุขบางส่วนเข้าใจผิดและเชื่อว่าผลประโยชน์เหล่านี้เป็นสิทธิที่พึงได้รับหรือใช้ประโยชน์ได้โดยมิได้ตระหนักว่าจะส่งผลกระทบต่อระบบสุขภาพ

กระทรวงสาธารณสุขได้มีนโยบายและแผนในการพัฒนาระบบธรรมาภิบาลของกระทรวงสาธารณสุข โดยระบบบริหารยาจัดเป็นส่วนสำคัญนโยบายดังกล่าว ทั้งนี้ ธรรมาภิบาลมีองค์ประกอบหลัก ๖ ด้านคือ นิติธรรม(rule of law) คุณธรรม(ethics) ความโปร่งใส(transparency) ความสำนึกรับผิดชอบ(accountability) ความคุ้มค่า(value for money) และการมีส่วนร่วม(participation) เรื่อง เกณฑ์จริยธรรมการจัดซื้อจัดหาและการส่งเสริมการขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยาของโรงพยาบาลวังสามหมอกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยคณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การส่งเสริมจริยธรรมผู้สั่งใช้ยาและยุติการส่งเสริมการขายยาที่ขาดจริยธรรม ประกอบกับเกณฑ์จริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพ (code of conduct) เรื่องการปฏิบัติตนในกรณีที่มีความสัมพันธ์กับผู้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพซึ่งอ้างอิงหลักการจากข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมของแพทย์สภาที่มีเจตนารมณ์ให้เกณฑ์จริยธรรมนี้ เป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลและหน่วยงาน ของกระทรวงสาธารณสุข ตลอดจนผู้สั่งใช้ยาผู้ประกอบวิชาชีพและบุคลากรสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการการจัดซื้อจัดหา จนกระทั่งถึงการใช้ยาเพื่อให้องค์กรสาธารณสุขเป็นแนวหน้า กล้ายืนหยัดปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อความถูกต้องทำงานเพื่อประชาชน และเป็นแบบอย่างให้กับหน่วยงานอื่นต่อไป

โรงพยาบาลวังสามหมอ ได้รับนโยบายจากกระทรวงสาธารณสุข จึงได้กำหนดแนวปฏิบัติตามเกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการจัดซื้อจัดหาและการส่งเสริมการขายยา สำหรับโรงพยาบาลวังสามหมอและในหน่วยงานในสังกัด ดังนี้

ส่วนราชการ หมายความว่า โรงพยาบาลวังสามหมอ

หน่วยงาน หมายความว่า โรงพยาบาลวังสามหมอ

หน่วยบริการ หมายความว่า โรงพยาบาลวังสามหมอและศูนย์สุขภาพชุมชนชาววัง

/เกณฑ์จริยธรรม...

เกณฑ์จริยธรรม หมายความว่า เกณฑ์จริยธรรมการจัดซื้อจัดหาและการส่งเสริมการขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีขายของโรงพยาบาลวังสามหมอ

ธรรมาภิบาลระบบยา หมายความว่า การบริหารจัดการระบบยาที่ดี ตั้งแต่การคัดเลือกจัดจำหน่าย การใช้จ่าย และการปฏิบัติตามเกณฑ์จริยธรรม ซึ่งเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการเมืองที่ดี ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๕

ยา หมายความว่า ยาคามกภูหมายถึงด้วยยา ยาเสพติดให้โทษคามกภูหมายถึงด้วยยาเสพติดให้โทษ และวัตถุออกฤทธิ์ตามกฏหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท

เวชภัณฑ์ที่มีขายยา หมายความว่า วัสดุการแพทย์ วัสดุทันตกรรม วัสดุวิทยาศาสตร์การแพทย์วัสดุ เอกซเรย์ วัสดุอื่น ๆ ที่ใช้ในทางการแพทย์ และหมายความรวมถึงอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่ใช้กับผู้ป่วยเฉพาะราย

การส่งเสริมการขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีขายยา หมายความว่า การที่ผู้ขายต้องการให้ข้อมูลข้อความ การชักชวน จูงใจหรือการกระทำด้วยวิธีอื่นใดที่มุ่งหมายให้มีการสั่งซื้อ การสั่งซื้อ หรือการใช้ยาและเวชภัณฑ์ที่มีขายยาเพื่อประโยชน์ทางการค้า

การโฆษณา หมายความว่า การกระทำไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ ให้ประชาชนเห็นหรือทราบข้อความเกี่ยวกับ ยาและเวชภัณฑ์ที่มีขายยาเพื่อประโยชน์ทางการค้า

ข้อความ หมายความว่า เรื่องราวหรือข้อเท็จจริง ไม่ว่าจะปรากฏในรูปแบบของตัวอักษรตัวเลขภาพ ภาพยนตร์ แสง เสียง เครื่องหมายหรือรูปแบบอื่นใด ที่สื่อความหมายได้โดยสภาพของสิ่งนั้นเองหรือโดยผ่านวิธีการ หรือสื่อใดๆ

ของขวัญ หมายความว่า ประโยชน์อันเป็นทรัพย์สิน สิ่งของ ของชำร่วย ที่บริษัทยาหรือเวชภัณฑ์ที่มีขายยา มอบให้แก่บุคคลเพื่อประโยชน์ทางการค้า

ตัวอย่างยาและเวชภัณฑ์ที่มีขายยา หมายความว่า ตัวอย่างยาและเวชภัณฑ์ที่มีขายยาที่แจกแก่บุคคล ส่วนราชการ หน่วยงาน หรือหน่วยบริการ เพื่อให้เกิดความคุ้นเคยกับรูปแบบและลักษณะของยาและเวชภัณฑ์ที่มีขายยา หรือเพื่อเพิ่มประสบการณ์การใช้ทางคลินิก โดยยกเว้นเพื่อการศึกษาหรือวิจัย(กรณีที่น่าตัวอย่างยา และเวชภัณฑ์ที่มีขายยามาใช้ประกอบการพิจารณาในการจัดซื้อจัดหา)

ประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ หมายความว่า สิ่งที่มีมูลค่า และให้หมายความรวมถึง การลดราคา การรับความบันเทิง การรับบริการ การรับฝึกอบรม หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกันหรือการอื่นใด ซึ่งเป็นการกระทำที่ทำให้ผู้นั้นได้รับประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นเงินได้หรือไม่ต้องออกค่าใช้จ่ายทั้งนี้ ตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าพนักงานของรัฐ พ.ศ. ๕๕๖๓ กำหนด

ปกติประเพณีนิยม หมายความว่า เทศกาลหรือวันสำคัญซึ่งอาจมีการให้ของขวัญกันให้หมายความรวมถึงโอกาสในการแสดงความยินดีการแสดงความขอบคุณ การต้อนรับ การแสดงความเสียใจหรือการให้ความช่วยเหลือตามมารยาทที่ถือปฏิบัติกันในสังคมด้วย

ผู้สั่งใช้ หมายความว่า ผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์, ทันตแพทย์, แพทย์ลูกจ้างชั่วคราวหรือบุคลากรทางสาธารณสุขชอบที่มีสิทธิหรือหน้าที่ในการสั่งใช้ในโรงพยาบาลวังสามหมอและศูนย์สุขภาพชุมชนชาววัง

ผู้ประกอบวิชาชีพ หมายความว่า ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ทันตกรรม เภสัชกรรม การพยาบาล เทคนิคการแพทย์ กายภาพบำบัด การแพทย์แผนไทย และผู้ประกอบวิชาชีพหรือผู้ประกอบโรคศิลปะ สาขาอื่นตามพระราชกฤษฎีกาที่ออกมกฏหมายว่าด้วยการประกอบโรคศิลปะ

/ผู้แทนบริษัท...

ผู้แทนบริษัทฯ หรือพนักงานขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีใบยา หมายความว่า ตัวแทนของบริษัทฯและบริษัทผู้จัดจำหน่ายเวชภัณฑ์ที่มีใบยาที่มีหน้าที่เข้าพบผู้ประกอบการวิชาชีพเพื่อนำเสนอข้อมูลยาและเวชภัณฑ์ที่มีใบยา

บริษัทฯหรือเวชภัณฑ์ที่มีใบยา หมายความว่า บริษัท บุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคลหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการผลิต นำเข้าและจำหน่ายยาและเวชภัณฑ์ที่มีใบยาทั้งในและต่างประเทศ (รวมถึงบริษัทฯหรือเวชภัณฑ์ที่มีใบยาที่เกี่ยวข้องกับมูลนิธิ สมาคม องค์กร) ทั้งนี้ รวมถึงองค์การเภสัชกรรม

ผู้บริหาร หมายความว่า ผู้มีอำนาจตัดสินใจลงนามหรือมีอำนาจสั่งการในการคัดเลือก จัดซื้อจัดหาของโรงพยาบาลวังสามหมอและศูนย์สุขภาพชาววัง

ผู้มีอำนาจ หมายความว่า บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ ทำหน้าที่คัดเลือก เสนอ จัดหาหรือดำเนินการสั่งซื้อยาในโรงพยาบาลวังสามหมอ

บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดหา หมายความว่า เจ้าหน้าที่โดยตำแหน่งหรือที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดหาของโรงพยาบาลวังสามหมอ

เกณฑ์จริยธรรมนี้ ประกอบด้วยเนื้อหา ๖ หมวด

หมวด ๑ บททั่วไป

หมวด ๒ ผู้สั่งใช้

หมวด ๓ ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจ

หมวด ๔ เภสัชกรหรือผู้ประกอบการวิชาชีพอื่นและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดหาการจ่ายและส่งมอบยาและเวชภัณฑ์ที่มีใบยา

หมวด ๕ ส่วนราชการ หน่วยงาน หน่วยบริการ

หมวด ๖ บริษัทฯหรือเวชภัณฑ์ที่มีใบยาและผู้แทนบริษัทฯหรือพนักงานขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีใบยา

หมวด ๑

บททั่วไป

การจัดซื้อจัดหาและการส่งเสริมการขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีใบยาที่ขาดจริยธรรม และการใช้ยาที่ไม่สมเหตุสมผลส่งผลให้เกิดปัญหาการบริโภคยาและเวชภัณฑ์ที่มีใบยาเกินจำเป็น ราคาแพงเกินควร เป็นปัญหาส่วนหนึ่งของการเข้าถึงยาที่จำเป็นของผู้ป่วย และมีภาระค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาพยาบาลของประเทศที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง การส่งเสริมการขายที่ขาดจริยธรรมได้ดึงเอาบุคลากรสาธารณสุขเข้าร่วมรับผลประโยชน์ทับซ้อนรูปแบบต่าง ๆ จากบริษัทฯหรือเวชภัณฑ์ที่มีใบยาซึ่งเป็นผลประโยชน์ทางตรงและผลประโยชน์แอบแฝงในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เงินตอบแทน ของกำนัล การเดินทางไปต่างประเทศ เป็นต้น การส่งเสริมการขายในกระบวนการจัดซื้อจัดหา ตลอดจนการใช้ยาและเวชภัณฑ์ที่มีใบยาในลักษณะดังกล่าว กลายเป็นสถานการณ์ปกติของสังคมไทย ทำให้บุคลากรสาธารณสุขบางส่วนเข้าใจผิดและเชื่อว่าผลประโยชน์เหล่านี้เป็นสิทธิที่พึงได้รับหรือใช้ประโยชน์ได้ โดยมีได้ตระหนักว่าจะส่งผลกระทบต่อปริมาณแผ่นดิน ธรรมาภิบาลของระบบยาและระบบสุขภาพโดยรวม

/กระทรวงสา...

กระทรวงสาธารณสุข ออกประกาศกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยเกณฑ์จริยธรรมการจัดซื้อจัดหาและส่งเสริมการขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีค่าใช้จ่ายของกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๖๔ เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติอย่างมีธรรมาภิบาลสำหรับส่วนราชการ หน่วยงาน และหน่วยบริการของกระทรวงสาธารณสุข ตลอดจนผู้ส่งใช้ยาผู้ประกอบวิชาชีพและบุคลากรสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดซื้อจัดหา จนกระทั่งถึงการใช้จ่ายและเวชภัณฑ์ที่มีค่าใช้จ่าย

สำนักงาน ป.ป.ช. ได้ศึกษามาตรการป้องกันการทุจริตในกระบวนการเบิกจ่ายยา ตามสิทธิสวัสดิการรักษายาบาลข้าราชการเมื่อเดือนมิถุนายน ๒๕๖๐ พบว่าหน่วยงานและหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีการกำหนดแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับเกณฑ์จริยธรรมการจัดซื้อจัดหาและการส่งเสริมการขายยาเวชภัณฑ์ที่มีค่าใช้จ่ายของกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๕๗ เกือบทุกหน่วยงาน และพบอีกว่าบริจาคของบริษัทยาหน่วยงานและหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการรับเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ราชการ พ.ศ. ๖๕๖๖ และระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยเงินบำรุงของหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีการดำเนินการอย่างเคร่งครัดแต่ไม่มีระบบการจัดเก็บข้อมูลหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้โรงพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขและจากการสอบสวนของ สำนักงาน ป.ป.ท.และกรมสอบสวนคดีพิเศษ พบการกระทำในลักษณะเป็นกระบวนการที่โยงโยเป็นเครือข่ายการทุจริต แบ่งออกเป็น ๓ กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ใช้สิทธิและเครือญาติกลุ่มบุคลากรในโรงพยาบาลและกลุ่มบริษัทจำหน่ายยา นอกจากนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้เสนอคณะรัฐมนตรีประเด็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับพฤติกรรมกระทำผิดความผิดในกระบวนการเบิกจ่ายยา ๓ ประเภทคือ การสวมสิทธิการยิงยา และการซื้อปียิงยา เพื่อใช้เป็นแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตในกระบวนการเบิกจ่ายยาตามสิทธิสวัสดิการรักษายาบาลข้าราชการ ดังนี้

ข้อ ๑. ข้อเสนอแนะเชิงระบบ

๑.๑ เสนอให้ผลักดันยุทธศาสตร์การใช้จ่ายอย่างสมเหตุสมผล (Rational Drug Use: RDU) ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ของกระทรวงสาธารณสุข เพื่อให้บุคลากรทางการแพทย์คำนึงถึงเหตุผลทางวิชาการในการตัดสินใจจ่ายยามากกว่าคำนึงถึงผลประโยชน์จากบริษัทยา

๑.๒ ให้มีศูนย์ประมวลข้อมูลสารสนเทศค่านยา ซึ่งเชื่อมโยงกับโรงพยาบาลทุกสังกัดและกรมบัญชีกลาง เพื่อตรวจสอบการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต และในระหว่างที่ยังไม่มีศูนย์ประมวลข้อมูลสารสนเทศค่านยาดังกล่าว กรมบัญชีกลางต้องมีมาตรการควบคุมค่าใช้จ่ายผู้ป่วยนอกในระบบสวัสดิการรักษายาบาลข้าราชการ

๑.๓ กำหนดหลักเกณฑ์การจัดซื้อยา

๑.๓.๑ ห้ามไม่ให้หน่วยงานที่ทำการจัดซื้อทำการหารายได้ในลักษณะผลประโยชน์ต่างตอบแทนทุกประเภทจากบริษัทยาเข้ากองทุนสวัสดิการสถานพยาบาล

๑.๓.๒ ให้หน่วยงานที่ทำการจัดซื้อต้องคำนึงถึงปัจจัยด้านต้นทุน (cost) มาตรฐาน (standard) ระยะเวลาในการส่งมอบ (time) การให้บริการ (service) และราคา (price) ประกอบการตัดสินใจ

๑.๓.๓ ให้หน่วยงานที่ทำการจัดซื้อกำหนดคุณสมบัติของบริษัทผู้ค้าในร่างขอบเขตของงานหรือรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุ (Term of Reference) ให้บริษัทผู้ค้าต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๑๓๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ และมีระบบบประมาณเกณฑ์จริยธรรมแก่พนักงาน โดยให้เป็นคะแนนบวกหลักเกณฑ์การประเมินประสิทธิภาพต่อราคา (price performance)

๑.๓.๔ ให้หน่วยงานที่ทำการจัดซื้อใช้กลไกต่อรองราคาตามที่คณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติกำหนด

๑.๔ ให้เพิ่มความเข้มงวดของระบบตรวจสอบภายใน ทั้งในระดับสถานพยาบาลและระดับหน่วยงานต้นสังกัดของสถานพยาบาล

ข้อ ๒. ข้อเสนอแนะเชิงภารกิจ

๒.๑ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายดำเนินการอย่างเข้มงวด

๒.๒ ผลักดันให้มีการปฏิบัติตามเกณฑ์จริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการขายยา

๒.๒.๑ ให้กระทรวงสาธารณสุข และคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ บังคับใช้เกณฑ์จริยธรรมอย่างเป็นรูปธรรม ประชาสัมพันธ์ และปลูกฝังให้บุคลากรและภาคประชาชนมีความตระหนักรู้ถึงความสำคัญของการเสนอขายยาอย่างเหมาะสม

๒.๒.๒ ให้สภาวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการสาธารณสุข จัดให้มีเกณฑ์จริยธรรมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเสนอขายยา และการส่งจ่ายในจรรยาบรรณวิชาชีพค่าใช้จ่ายด้านยาของสถานพยาบาล

๒.๒.๓ ให้เกณฑ์จริยธรรมเป็นกลยุทธ์เสริมสร้างธรรมาภิบาลระบบจัดซื้อและควบคุม

๒.๓ ปลูกจิตสำนึกของบุคลากรที่มีความเกี่ยวข้อง และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

๒.๓.๑ ให้หน่วยงานต้นสังกัดประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับเกณฑ์จริยธรรมให้บุคลากรทราบ และประกาศเจตนารมณ์ร่วมกันในการปฏิบัติตามเกณฑ์จริยธรรม

๒.๓.๒ ให้สถานพยาบาลประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับเกณฑ์จริยธรรมการส่งเสริมการขายยา และการใช้ยาอย่างสมเหตุสมผลให้ประชาชนได้รับทราบในรูปแบบของสื่อที่มีความเข้าใจง่ายสร้างเครือข่ายที่ประกอบไปด้วยบุคลากรในสถานพยาบาลและประชาชน ทำการเฝ้าระวังและตรวจสอบการส่งเสริมการขายยา และการใช้ยาอย่างไม่เหมาะสม รวมถึงมีช่องทางในการร้องเรียนและแจ้งข้อมูลการกระทำผิดให้แก่หน่วยงานที่มีความรับผิดชอบโดยตรง

๒.๓.๓ ให้กรมบัญชีกลางประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการใช้สิทธิรักษาพยาบาลในระบบสวัสดิการข้าราชการ ให้ผู้ใช้สิทธิมีความรู้ความเข้าใจและปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และไม่ใช้สิทธิของตนโดยไม่สุจริต

๒.๔ การสร้างมาตรฐานการควบคุมภายในที่เหมาะสมของภาคเอกชน เพื่อป้องกันการส่งเสริมการขายยาที่ไม่เหมาะสม คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๐ มีมติเห็นชอบตามข้อเสนอของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติให้กระทรวงสาธารณสุขเป็นหน่วยงานหลักร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการผลักดันให้มีการปฏิบัติตามเกณฑ์จริยธรรมการจัดซื้อจัดหาและการส่งเสริมการขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีค่าใช้จ่ายของกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๕๗ รวมถึงการบังคับใช้เพื่อป้องกันการทุจริตในลักษณะดังกล่าวข้างต้นด้วยเหตุนี้กระทรวงสาธารณสุข จึงได้ปรับปรุงเกณฑ์จริยธรรมตามมติคณะรัฐมนตรีและบังคับใช้กับส่วนราชการหน่วยงาน และหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ให้ปฏิบัติตามเกณฑ์จริยธรรมนี้อย่างเคร่งครัด เพื่อป้องกันมิให้มีผลประโยชน์ทับซ้อนในกิจกรรมการจัดซื้อจัดหาและการส่งเสริมการขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีค่าใช้จ่ายป้องกันการทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการและเป็นแบบอย่างที่ดีงามให้หน่วยงานอื่นต่อไป

หมวด ๒

ผู้สั่งให้

ข้อ ๓ ผู้สั่งใช้ต้องไม่รับประโยชน์จากบริษัทยาหรือเวชภัณฑ์ที่ใช่ยาในลักษณะดังต่อไปนี้

- ๓.๑ เงินไม่ว่ากรณีใด ๆ ยกเว้นเงินค่าตอบแทนวิทยากร ค่าพาหนะเดินทาง และค่าที่พักสำหรับวิทยากรเท่านั้น และเงินที่เป็นทุนวิจัยจากบริษัทหรือเวชภัณฑ์ที่มีใช่ยา
- ๓.๒ ของขวัญ ของที่ระลึก ทรรศนีย หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ที่มีผู้มอบให้เจ้าหน้าที่ของรัฐรวมถึงคู่สมรสหรือญาติของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เว้นแต่

(๑) สิ่งที่ได้รับตามกฎหมายหรือกฎ หรือเป็นสิ่งที่ได้รับตามจำนวนที่สมควรตามปกติประเพณีนิยมในการปฏิบัติหน้าที่ หรือเป็นการรับการให้ในลักษณะให้แก่บุคคลทั่วไป หรือตามทหที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด

(๒) สิ่งที่เกิดประโยชน์แก่งานด้านวิชาการการที่ส่งผลถึงการบริการทางการแพทย์และสาธารณสุขที่ยังประโยชน์แก่ผู้ป่วย ให้ได้รับในนามของสถานพยาบาลหรือหน่วยงาน

ข้อ ๔ ผู้สั่งใช้ต้องไม่แสดงตนในการโฆษณาหรือการส่งเสริมการขยายและเวชภัณฑ์ที่มีใช่ยาใดๆ ต่อสาธารณชนในเชิงธุรกิจ

ข้อ ๕ ผู้สั่งใช้ต้องไม่รับการสนับสนุนโดยตรงจากบริษัทยาหรือบริษัทเวชภัณฑ์ที่มีใช่ยาไปการไปประชุม สัมมนาอบรม ศึกษาน ทางวิชาการ ทั้งในและต่างประเทศ

ข้อ ๖ ผู้สั่งใช้ต้องเปิดเผยว่าตนมีส่วนเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์กับบริษัทยาหรือเวชภัณฑ์ที่มีใช่ยานั้นในสถานะใด เมื่อแสดงความเห็นต่อสาธารณะโดยการพูด การเขียน หรือโดยวิธีการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับยาและเวชภัณฑ์ที่มีใช่ยาไปทางวิชาการ

ข้อ ๗ ผู้สั่งใช้ สามารถรับการสนับสนุนการวิจัย โดยผ่านระบบการรับสิ่งสนับสนุนและการกำกับดูแลของหน่วยบริการหรือหน่วยงาน

ข้อ ๘ ในการนำตัวอย่างยาและเวชภัณฑ์ที่มีใช่ยามาจ่ายให้กับผู้ป่วยหรือหน่วยงาน ผู้สั่งใช้ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้ป่วยเป็นสำคัญ ไม่มุ่งหวังเพื่อเป็นการส่งเสริมการขายยาและเวชภัณฑ์ที่ขายหรือประโยชน์ส่วนตน โดยผ่านระบบกำกับดูแลการรับและการจ่ายตัวอย่างยาและเวชภัณฑ์ที่มีใช่ยาของส่วนราชการ หน่วยงาน หรือหน่วยบริการซึ่งควรเป็นระบบที่ตรวจสอบให้

ข้อ ๙ ผู้สั่งใช้ต้องสั่งใช้ยาด้วยชื่อสามัญทางยา

หมวด ๓

ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจ

ข้อ ๑๐ ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจต้องกำชับให้หน่วยงานในสังกัดดำเนินการให้เป็นตามเกณฑ์จริยธรรมอย่างเป็นรูปธรรม โดยจัดทำแนวทางปฏิบัติที่สอดคล้อง และมีความฐานไม่ต่ำกว่ากับเกณฑ์จริยธรรมฉบับนี้และประกาศเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ในที่เปิดเผยให้แก่บุคลากรรับทราบ

ข้อ ๑๑ ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจ ต้องกำหนดนโยบายและจัดระบบที่มีธรรมาภิบาล และป้องกันมิให้มีผลประโยชน์ทับซ้อนในกิจกรรมดังต่อไปนี้

๑๑.๑ การคัดเลือกยาและเวชภัณฑ์ที่มีใช่ยา เพื่อให้ได้ยาและเวชภัณฑ์ที่มีใช่ยาที่มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

/๑๑.๒ การจัด...

๑๑.๒ การจัดซื้อยาและเวชภัณฑ์ที่มีไซยา เป็นไปคามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ กฎกระทรวง ระเบียบ และที่ออกตามความในพระราชบัญญัติ ๆ โดยสามารถนำเกณฑ์จริยธรรมของผู้จำหน่ายมาพิจารณาประกอบการคัดเลือกบริษัทยาหรือเวชภัณฑ์มีไซยาก็ได้ และต้องจัดซื้อยาหรือเวชภัณฑ์ที่มีไซยาด้วยราคาสุทธิ

๑๑.๓ การรับเงินสนับสนุนจากบริษัทยาจากการซื้อยาและเวชภัณฑ์มีไซยา ต้องไม่เป็นการหารายได้ในลักษณะผลประโยชน์ต่างตอบแทนทุกประเภท

๑๑.๔ การรับและการส่งใช้ตัวอย่างยาและเวชภัณฑ์ที่มีไซยาห้วงค่าบึงถึงประโยชน์และความปลอดภัยของผู้ป่วยเป็นสิ่งสำคัญ ไม่มุ่งหวังเพื่อเป็นการส่งเสริมการขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีไซยาหรือประโยชน์ส่วนตน

๑๑.๕ การควบคุมกิจกรรมส่งเสริมการขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีไซยาในส่วนราชการหน่วยงานหรือหน่วยบริการ เช่น การกำหนดบริเวณและกำหนดเวลาที่อนุญาตให้ทำกิจกรรม เกณฑ์การรับสิ่งสนับสนุนของส่วนราชการ หน่วยงาน หรือหน่วยบริการการห้ามจัดกิจกรรมที่มีโฆษณาแอบแฝงดังนี้

(๑) อนุญาตให้ผู้แทนบริษัทยา พนักงานขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีไซยาดำเนินกิจกรรมตามเวลาและสถานที่ที่กำหนด

(๒) ห้ามรับสิ่งสนับสนุนจากบริษัทยาหรือเวชภัณฑ์ที่มีไซยาเป็นการส่วนตัวเว้นแต่เป็นการให้แก่หน่วยบริการหรือหน่วยงานโดยกำกับดูแลให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนราชการ หน่วยงานหรือหน่วยบริการ

(๓) ไม่อนุญาตให้จัดกิจกรรมที่มุ่งให้ความรู้ด้านสุขภาพแก่ประชาชนที่เชื่อมโยงถึงชื่อทางการค้าของยาและเวชภัณฑ์ที่มีไซยาหรือการอื่นใดที่เป็นการโฆษณาแอบแฝง

(๔) ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจ ต้องจัดให้มีระบบการบริหารความเสี่ยงด้านทุจริตความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ระบบตรวจสอบภายใน และระบบควบคุมภายใน อย่างเข้มงวดและมีประสิทธิภาพ

ข้อ ๓๒ ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจต้องปฏิบัติตามเกณฑ์จริยธรรมเช่นเดียวกับผู้ส่งใช้ใน หมวด ๓ ผู้ส่งใช้ โดยเคร่งครัด

หมวด ๔

เภสัชกรหรือผู้ประกอบการวิชาชีพอื่นและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดหาการจ่ายและส่งมอบยาและเวชภัณฑ์ที่มีไซยา

ข้อ ๑๓ เภสัชกรหรือผู้ประกอบการวิชาชีพอื่น และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดหา การจ่ายและส่งมอบยาและเวชภัณฑ์ที่มีไซยา ปฏิบัติตามเกณฑ์จริยธรรมฉบับนี้ โดยดำเนินการดังนี้

๑๓.๑ ต้องปฏิบัติตามเกณฑ์จริยธรรม เช่นเดียวกับผู้ส่งใช้ในหมวด ๓ ผู้ส่งใช้โดยเคร่งครัด

๑๓.๒ ดำเนินกิจกรรมตามนโยบายและระบบที่กำหนด เพื่อให้เกิดความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน

๑๓.๓ จัดทำและนำเสนอข้อมูลที่มีหลักฐานทางวิชาการที่เชื่อถือได้เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจคัดเลือกยาและเวชภัณฑ์ที่มีไซยาแก่คณะกรรมการเภสัชกรรมและการบำบัดหรือคณะกรรมการที่มีชื่อเรียกอื่นที่มีหน้าที่รับผิดชอบคัดเลือกกรายการยาและเวชภัณฑ์ที่มีไซยาของหน่วยบริการหรือหน่วยงานโดยไม่กีดกันบริษัทใดบริษัทหนึ่ง หรือมุ่งหวังเพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือผู้อื่น

ข้อ ๑๔ ไม่ประชาสัมพันธ์หรือเผยแพร่เอกสาร แผ่นพับ แผ่นป้าย หรือสื่อชนิดอื่นใดที่มีเนื้อหาเชิงโฆษณาอวดอ้าง หรือเป็นการส่งเสริมการขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีไซยาแก่ผู้ป่วยและประชาชน

/หมวด ๕..

หมวด ๕

ส่วนราชการ หน่วยงาน หน่วยบริการ

ข้อ ๑๕ โรงพยาบาลวังสามหมอและศูนย์สุขภาพชาววัง กำหนดแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับเกณฑ์จริยธรรม โดยมีมาตรฐานไม่ต่ำกว่าเกณฑ์จริยธรรมฯ และประกาศเป็นลายลักษณ์อักษรติดไว้ในที่เปิดเผยให้แก่บุคลากรรับทราบ

ข้อ ๑๖ โรงพยาบาลวังสามหมอและศูนย์สุขภาพชาววังดำเนินการตามนโยบายและจัดระบบที่มีธรรมาภิบาล และป้องกันมิให้มีผลประโยชน์ทับซ้อนตามกิจกรรมดังต่อไปนี้

๑๖.๑ ผู้สั่งใช้ เภสัชกร ผู้ประกอบวิชาชีพอื่น หรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดหา การจ่ายและส่งมอบยา ไม่พึงรับประโยชน์จากบริษัทฯ ดังนี้

(๑) การรับเงินไม่ว่ากรณีใดๆ ยกเว้นกรณีรับค่าตอบแทนจากการเป็นวิทยากร การบรรยายทางวิชาการ เป็นผู้ได้รับทุนวิจัยจากบริษัทฯ

(๒) การรับของขวัญหรือนันทนาการไม่ว่ากรณีใดๆ ยกเว้น

(๒.๑) ของขวัญที่มีมูลค่าไม่เกินสามพันบาทในโอกาสพิเศษหรือวาระตามประเพณี

(๒.๒) สิ่งที่เกิดประโยชน์แก่งานด้านวิชาการที่ส่งผลถึงการบริการทางการแพทย์และสาธารณสุขที่ยังประโยชน์แก่ผู้ป่วย โดยให้รับในนามของโรงพยาบาลวังสามหมอ

(๓) การรับบริการอันเป็นกิจส่วนตัวใดๆ จากบริษัทฯ และผู้แทนฯ หรือพนักงานขายยา

(๔) ผู้สั่งใช้ เภสัชกร ผู้ประกอบวิชาชีพอื่น หรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดหา การจ่ายและส่งมอบยา ไม่พึงแสดงตนในการโฆษณาหรือการส่งเสริมการขายยาใดๆ ต่อสาธารณชนในเชิง

(๕) ผู้สั่งใช้ เภสัชกร ผู้ประกอบวิชาชีพอื่น หรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดหา การจ่ายและส่งมอบยา ไม่พึงรับการสนับสนุนจากบริษัทฯ ไปประชุม สัมมนา อบรม ศึกษาน หรือบรรยาย ทางวิชาการ ทั้งในประเทศและต่างประเทศโดยตรง

(๖) การนำตัวอย่างยาและเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยามาจ่ายหรือใช้กับผู้ป่วยให้ปฏิบัติตามนโยบายการรับตัวอย่างยาของโรงพยาบาลวังสามหมอ

(๗) การเผยแพร่เอกสาร แผ่นพับ แผ่นป้ายเพื่อให้ความรู้ทางวิชาการแก่ผู้ป่วยให้ปฏิบัติตามหลักวิชาการอย่างเคร่งครัด โดยมีให้ใส่ข้อความ เนื้อหาเป็นโฆษณาอวดอ้าง หรือเป็นการส่งเสริมการขายยาแก่ผู้ป่วยและประชาชน

(๘) การนำเสนอข้อมูลเพื่อการคัดเลือกยาของคณะกรรมการเภสัชกรรมบำบัด ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบคัดเลือกรายการยาโรงพยาบาลวังสามหมอ และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในสังกัดโรงพยาบาลวังสามหมอ ให้เสนอข้อมูลตามหลักวิชาการ และตามหลักฐานเชิงประจักษ์(evidence based)

๑๖.๒ ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจ

(๑) ไม่พึงรับประโยชน์จากบริษัทฯ ดังนี้

(๑.๑) การรับเงินไม่ว่ากรณีใดๆ ยกเว้นกรณีรับค่าตอบแทนจากการเป็นวิทยากร การบรรยายทางวิชาการ เป็นผู้ได้รับทุนวิจัยจากบริษัทฯ

(๑.๒) การรับ...

(๑.๒) การรับของขวัญหรือนันทนาการไม่ว่ากรณีใดๆยกเว้น

(๑.๒.๑) ของขวัญที่มีมูลค่าไม่เกินสามพันบาทในโอกาสพิเศษหรือวาระตามประเพณี

(๑.๒.๒) สิ่งทีก่อให้เกิดประโยชน์แก่งานด้านวิชาการที่ส่งผลถึงการบริการทางการแพทย์และสาธารณสุขที่ยังประโยชน์แก่ผู้ป่วย โดยได้รับในนามของโรงพยาบาลวังสามหมอ

(๑.๓) การรับบริการอันเป็นกิจส่วนตัวใดๆ จากบริษัทฯและผู้แทนฯ หรือพนักงานขายฯ

(๒) การจัดกิจกรรมในโรงพยาบาลวังสามหมอ และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในสังกัดโรงพยาบาลวังสามหมอ ที่ให้ความรู้แก่ประชาชนในด้านสุขภาพให้ใช้หลักเกณฑ์ทางวิชาการโดยตรง โดยหากจำเป็นต้องใช้ชื่อยา ให้ใช้ชื่อยาสามัญ มิให้ใช้ชื่อทางการค้า และชื่อบริษัทฯ เพื่อป้องกันการโฆษณาแอบแฝง

ข้อ ๑๗ การคัดเลือกยาและเวชภัณฑ์ที่มีชื่อยา เพื่อให้ได้ยาและเวชภัณฑ์ที่มีชื่อยาที่มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

ข้อ ๑๘ การจัดซื้อยาและเวชภัณฑ์ที่มีชื่อยา เป็นไปตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ กฎกระทรวง ระเบียบ และที่ออกตามความในพระราชบัญญัติ ฯ นี้ โดยสามารถนำเกณฑ์จริยธรรมของผู้จำหน่ายมาพิจารณาประกอบการคัดเลือกบริษัทฯหรือเวชภัณฑ์ที่มีชื่อยาก็ได้ และต้องจัดซื้อยาหรือเวชภัณฑ์ที่มีชื่อยาด้วยราคาสุทธิ

ข้อ ๑๙ การรับเงินสนับสนุนจากบริษัทฯจากการซื้อยาและเวชภัณฑ์ที่มีชื่อยา ต้องไม่เป็นการหารายได้ในลักษณะผลประโยชน์ต่างตอบแทนทุกประเภท

ข้อ ๒๐ การรับและการส่งใช้ตัวอย่างยาและเวชภัณฑ์ที่มีชื่อยา ซึ่งคำนึงถึงประโยชน์และความปลอดภัยของผู้ป่วยเป็นสิ่งสำคัญ ไม่มุ่งหวังเพื่อเป็นการส่งเสริมการขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีชื่อยาหรือประโยชน์ส่วนตน

ข้อ ๒๑ การควบคุมกิจกรรมส่งเสริมการขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีชื่อยาในโรงพยาบาลวังสามหมอและศูนย์สุขภาพชาววัง

๒๑.๑ อนุญาตให้ผู้แทนบริษัทฯ พนักงานขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีชื่อยา ดำเนินกิจกรรมตามเวลาและสถานที่ที่กำหนด

๒๑.๒ ห้ามรับสิ่งสนับสนุนจากบริษัทฯหรือเวชภัณฑ์ที่มีชื่อยาเป็นการส่วนตัว เว้นแต่เป็นการให้แก่โรงพยาบาลวังสามหมอ โดยให้กำกับดูแลให้เกิดประโยชน์แก่หน่วยบริการหรือหน่วยงาน

๒๑.๓ ห้ามจัดกิจกรรมให้ความรู้ด้านสุขภาพแก่ประชาชนที่เชื่อมโยงถึงชื่อทางการค้าและเวชภัณฑ์ที่มีชื่อยาหรือการอื่นใดที่เป็นการโฆษณาแอบแฝง

ข้อ ๒๒ การรับการสนับสนุนจากบริษัทฯหรือบริษัทเวชภัณฑ์ที่มีชื่อยา เพื่อจัดประชุมวิชาการโดยรับการสนับสนุนงบดำเนินการ วิทยากร หรือข้อมูลวิชาการจากบริษัทฯหรือเวชภัณฑ์ที่มีชื่อยา ให้รับได้แต่ต้องเปิดเผยการสนับสนุนดังกล่าวให้ผู้เข้าร่วมประชุมรับทราบทุกครั้ง

ข้อ ๒๓ การรับการสนับสนุนจากบริษัทฯหรือบริษัทเวชภัณฑ์ที่มีชื่อยาไปประชุม สัมมนาอบรม ดูงานหรือบรรยายทางวิชาการทั้งในและต่างประเทศกระทำได้เฉพาะกรณีดังต่อไปนี้

๒๓.๑ เป็นการประชุมอบรมทางวิชาการอันก่อประโยชน์ให้ส่วนราชการ หรือหน่วยงานหรือหน่วยบริการและไม่มีเงื่อนไขข้อผูกมัดเพื่อส่งเสริมการขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีชื่อยา

๒๓.๒ ให้รับการสนับสนุนในนามส่วนราชการ หน่วยงานหรือหน่วยบริการในส่วนราชการ หน่วยงานหรือหน่วยบริการ จัดทำระบบการรับการสนับสนุนและกำหนดเกณฑ์คัดเลือกบุคลากรที่สมควรให้ไป ประชุมสัมมนา อบรม ดูงาน หรือบรรยายทางวิชาการ ทั้งในและต่างประเทศ โดยให้การสนับสนุนได้โดยเฉพาะค่าเดินทาง ค่าลงทะเบียน ค่าวิทยากร ค่าอาหาร และค่าที่พักสำหรับตนเองเท่านั้น และจำกัดเฉพาะช่วงเวลาและสถานที่ของการดูงาน การประชุม หรือการบรรยายทางวิชาการ

หมวด ๖

บริษัทฯหรือเวชภัณฑ์ที่มีชื้อยาและผู้แทนบริษัทฯ หรือพนักงานขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีชื้อยา

ข้อ ๒๔ บริษัทฯหรือเวชภัณฑ์ที่มีชื้อยาและผู้แทนบริษัทฯหรือพนักงานขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีชื้อยาให้ถือปฏิบัติตามประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๙ เรื่องเกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขายยาของประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๙

ทั้งนี้ จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๒ เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

(นายเกรียงไกร ไกยวรรณ)

ผู้อำนวยการโรงพยาบาลวังสามหมอ